

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ**Clasa a X-a****Etapa locală, 09.02.2013****Toate subiectele sunt obligatorii.****Timpul de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte****Citește cu atenție fragmentele de mai jos.****A.**

„A fost odată un împărat ș-o împărăteasă, care aveau trei feciori: ăl mai mare să fi avut șapte anișori, ăl mijlociu vreo șase și Prăslea vreo patru. Și erau frumoși și cuminiți de-ți era mai mare dragul să-i vezi.

Odată, împăratul pleacă la vânat după fiare cu o sumedenie de curteni; și merg ei cât merg călări pân păduri, pân munți, și numa într-o liveadă răcoroasă, când se opresc să mai răsuflă caii de atâta urcuș, aud niște miorlăituri, să fi zis că e vreun cotoi sălbatic, ori cine știe ce lighioană.

Au început să sforăie caii și să-și ciulească urechile înspre partea de unde venea zgomotul. Împăratul zice: „Ce să fie?” că nu se vedea nicio mișcare în iarba înaltă a pajiștii și miorlăiturile îi dedeau zor înainte.

Un curtean tânăr, mai îndrăzneț, zice: «Nu dați drumul căinilor!», sare jos de pe cal și, pâș-pâș pân iarba, merge binișor cu arcul gata cătră locul bănuț. Aproape de tot, se oprește și-ntinde arcul. Altă miorlăitură... Trage, săgeata vâjâie și se pierde în desișul ierbii care se clatină din vârf... Altă miorlăitură tot pe loc. În sfârșit, vânătorul mai face un pas, doi, se uită bine, și rămâne încremenit.

În iarba, la un loc bătătorit într-adins, o copăiță și în copăiță un copilaș - el miorlăia așa. Cine-l lăpădase tocmai aci? Norocul lui... A vrut el împăratul să meargă-nainte la vânat, că la asta plecase, da unde a fost chip de țipetele broscuului, că făcea o gălăgie, un tărăboi de nu-l încăpea pădurea.

Așa, zice întâiul sfetnic, ăla era un prieten vechi și bun al împăratului:

– Măria-ta și boieri dumneavoastră, eu zic să ne mulțumim cu atâta pe ziua de astăzi. Hai să ne întoarcem acasă, să dăm poșandicul ăsta pe mâna unei femei, că cu așa trâmbiță nu mai întâlnim noi vânat cât om umbla.

S-au întors cu copilul încet la pas, și, ori de osteneală că țipase, ori de zăngănitul armelor, ori de legănătura mersului domol călare, copilul a adormit în brațele sfetnicului, care i-a cântat tot drumul.

În sfârșit, ce s-o mai lungim degeaba! pune-te biata împărăteasă, biată să nu fie! cu cucoanele din casă, ia-l pe copil, desfașă-l, spală-o - că era fetiță - premenește-o, aleargă de-i caută sân... mă rog, toate celea multe câte trebuiesc la un pui de om. Și feciorii împăratului, bucuria lor, că aveau acum o păpușe vie să se joace cu ea!

Hrănită, îngrijită, alintată ca o fată de împărat, cum nu era să crească bine? Creștea mare și frumoasă, dar frumoasă, nu așa - frumoasă! Au crescut feciorii și fata până a ajuns ca de vreo optsprezece ani și ei care de câți era.

O iubeau împărăteasa și împăratul pe fată de-o pierdeau din ochi, cât era de mlădioasă când umbla de colo până colo pe covoarele moi, de nu s-auzea pășind, și cu trandafirii în păr și râdea de toate celea, parcă era, când s-arăta în fața bătrâneților lor, ca un luceafăr strălucitor și vesel în fața unui drumeț ostenit.”

(Ion Luca Caragiale, *Poveste*)

B.

„O, povești, povești... lumea toată este o poveste, căci ce-a fost odată ca niciodată o fi fost ca și astăzi, și ce este astăzi va fi odată ca niciodată.

Câte focuri, câte lumânări și câte văpaite n-ai ars, poveste, și toate s-au stins, și multe se vor aprinde ca să se stingă iarăși, numai tu, poveste, nu te vei stinge decât cu cel din urmă om... și numai ăla va ști bine că lumea asta a fost o lungă și aceeași poveste.

A fost odată un împărat. Împăratul avea o nevastă. Amândoi aveau o fată. Împărăteasa își iubea fata ca luminile ochilor, dar împăratul se prăpădea după ea.

Împăratul, bătrân, bătrân, de câte ori o lua pe genunchi, zicea:

— Tu mi-ai deschis pleoapele, că, p-aci-p-aci, era să le închid de veci, fata tatei!

Iar peste capul fetei cu cosițe de aur cădea barba lui albă ca niște șuvoaie de apă. Și fata, despicând în două barba mai lungă ca ea, scotea capul, ca prin gura cămășii, și zicea râzând:

— Bau, tată...

Și împăratul plângea de bucurie, și lacrimile alunecau de-a lungul bărbii până la sfârcuri, și de-acolo picurau, ca din niște feștile, pe genunchii goi ai domniței.

Iar împărăteasa avea haz, căci începea și ea, adunându-și lacrimile în pumni, și-l certa că prea plânge ca o muiere de fiece și orișicând.

Și începeau:

— Ba iar ai plâns.

— Ba n-am plâns.

— Ba te-am văzut eu.

— Și eu te-am văzut pe tine.

— Ba eu am râs.

— Și eu am râs.

Iar domnița, mică-mică, dar cu ochii în zecă, îi da de gol pe amândoi:

— Tata a plâns că m-a usturat pe genunchi, și mama a plâns că are ochii roșii.

Acum nu mai aveau ce zice și începeau să râdă, mormăind, ca să nu se audă unul pe altul.

— Ce nătâng (sau ce nătângă), de azi înainte nu mai plâng, că plânsul nu e de-a bună...

Așa au petrecut ei mulți ani, până când domnița a început a nu mai fi mică și barba împăratului de până la brâu i-a trecut peste genunchi.

Și două lucruri necăjeau pe împărat: că nu-l mai răbdau puterile să-și joace copila pe genunchi și-apoi că prea se făcuse frumoasă din cale-afară.

— Unde să-i găsesc eu potrivă, zicea împăratul toată ziua, dând cu toiagul de colo-colo o pietricică pe care cășuna în neștire.

Și două lucruri necăjeau pe împărăteasa: că n-o mai ajungeau mâinile pân' la sfârșitul părului când își pieptăna fata și-apoi... or ține-o zilele să vadă un nepot și o nepoată, frumoși ca domnița ei?

De se întâlneau, ea cu el, fiecare cu focul lui, se înțelegeau din ochi, deși abia se mai vedeau, și cu glas uscat se luau iute la harță, parc-ar fi fost necăjiți unul pe altul.

— Ei, ce mai ai și astăzi?

— Măria-ta, ce ai?

— Ce să am, ale pustii de bătrâneți. Nu mă mai țin genunchii ca să-mi joc copila. Ce n-aș da să-mi mai facă bau prin barbă!

— Da' eu, măria-ta, trebuie să mă sui pe-un scaun ca să-i ajung cu pieptenele în creștet, și-apoi să mă grămădesc broască la pământ ca să dau de cărlionții de la sfârcul pletelor.

— Ia vezi, nu glumi, să nu-i rupi părul, că te-ai topiiiit!

— Bătrânețile, măria-ta, câteodată...

— Ce-ai zis?

- Bătrânețile... uneori îmi rămâne câte un fir lung, ca un fir de beteală, în dinții pieptenelui...
- Nu, nu, să nu-ți rămâie nici unul! Auzitu-m-ai tu, ori nu m-ai auzit?

Și împăratul pleca mânios, tremurând, izbind cu toiagul în pământ. Iar domnița ajunse fată mare. Când își încingea talia cu betelie de aur și pornea ușor ca o umbră, la toți ai curții li se făcea frică ca nu cumva vântul să-i ofilească lumina feței, ori că mijlocul să se frângă sau că piciorușele, în conduri de argint, să nu-i scapete în crăpăturile pământului. Și când împărăteasa o scălda, căci nu lăsa nici o altă mână s-o atingă, atât se rumenea fața și cutele apei, că împărăteasa nu-i mai zicea «ai de te scaldă», ci «ai de fă apa mărgean».”

(Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Poveste*)

Subiectul I (12 puncte)

Prezintă, într-un text de 8 – 12 rânduri, instanțele comunicării narative prezente în fragmentele citate.

Subiectul II (36 de puncte)

Scrie un eseu, de 2-3 pagini, în care să prezinți, în paralel, caracteristicile discursului narativ ale celor două fragmente citate.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două componente structurale ale fiecărui fragment citat, ilustrate cu exemple din text; 14 p.
- prezentarea comparativă a mijloacelor de realizare a expresivității în fragmentelor citate ilustrând cu exemple din text 16 p.
- exprimarea unei opinii argumentate despre modul în care caracteristicile discursului narativ ale celor două fragmente, menționate de tine, contribuie la conturarea temei. 6 p.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum două pagini.

Subiectul III (36 de puncte)

Realizează un eseu liber despre *trecerea timpului*, având ca punct de pornire fragmentul *lumea toată este o poveste, căci ce-a fost odată ca niciodată o fi fost ca și astăzi, și ce este astăzi va fi odată ca niciodată* și valorificând experiența ta culturală.

În elaborarea eseului tău, vei avea în vedere:

- formularea unui titlu sugestiv pentru conținutul de idei al eseului;
- abordarea originală a problematicii propuse;
- exprimarea opiniei personale cu privire la tema propusă.

Notă! Pentru conținutul eseului, vei primi 36 de puncte. În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum două pagini.

Redactare (26 puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 2 pagini.

Pentru **redactarea** întregii lucrări vei primi 26 de puncte (organizarea ideilor în scris – 4 puncte; abilități de analiză și argumentare – 6 puncte; utilizarea limbii literare – 4 puncte; ortografia – 3 puncte; punctuația – 3 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 2 puncte; încadrarea în limita maximă de spațiu indicată – 4 puncte).